Ч. 233 (12.599). Львів, неділя 19. жовтня 1930. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Четвертьрічно	15·00 „
Піврічно	27·50 „
Річно	55·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

11 Число Українського і Білоруського Виборчого Бльоку 11

Білянс українського шкільництва під Польщею.

V.

Катастрофа народнього шкільництва у Польщі, про яку з початком цього шкільного року писала польська преса, діткнула — річ природна — більше дошкульно східні ніж західні землі, коли зважити, що згідно з урядовими розрахунками для майбутнього заспокоєння повного запотребування вчителів треба настановити на західних областях тільки 50.1 проц. учителів, а на східних „кресах" 250.4 проц., щоби дати змогу всім дітям у шкільному віці ходити до школи.

Якщо так представляється справа в загальному, то українське державне шкільництво на західно-українських землях находиться просто в жахливому стані. Бо коли зважити, що на 6 міліонів українського населення остало на папері заледви 700 українських шкіл і в тих школах є добра половина учителів поляків, коли поверх 90 проц. українських дітей ходить до неукраїнських шкіл — то українське державне шкільництво треба вважати фактично зліквідованим.

На початку I. статті навели ми за польським голосом цитат: *„Нарід, який не має власних шкіл, засуджений на загладу!"*

Цей голос противного табору, призначений, очевидно, не для нас, повинен отворити очі кожному українцеві і кожній українці, повинен отворити серце кожному батькові і матері та спонукати до найбільших подвигів і жертв для рятунку свого найдорожчого скарбу — молодого покоління перед національною загладою.

Нам не ждати помочі від нікого, тільки власними силами і засобами боронити позиції і робити творчу працю.

Так робили колись поляки під царською Росією. У збірній праці п. з. **„Przeszłość i Przyszłość Szkolnictwa Prywatnego"**, яка вийшла друком у Варшаві 1922 р., читаємо: „Переслідування віри, рідної мови й національного духа булоб могло стати смертельним ударом для народу"... В тому важкому положенні польські приватні школи стали тою ґранітною скалою, об яку розбилися русифікаційні филі царського режіму.

Та помилявся би той, хто думав би, що польська суспільність під російською займанщиною відразу зрозуміла велике підставове значіння рідного приватного шкільництва і його як слід підпомагала. „Тільки аж 1905 рік отверезив польську суспільність, звернув її увагу на те, що істнує приватна школа дотепер легковажена, яка може заступити державну школу. Від тої хвилини починається широкий розвій приватних шкіл з польською викладовою мовою. Польська суспільність у власному добре зрозумілому інтересі не жаліла матеріяльних засобів на оснування й удержання приватних шкіл... Боротьба була довга і завзята, одначе закінчилася нашою побідою. Та ідейна боротьба видала імпонуючий овоч патріотизму, защіпленого у душах вихованків"*).

На руїнах українського державного шкільництва творить „Рідна Школа" свої рідні приватні школи: народні, середні, учительські семинарії, фахові (промислові, торговельні й інші), захоронки, діточі садки, курси (українознавства, практичні, для неграмотних і інші), бурси і інші виховні заведення. Не маючи ніякої посторонньої допомоги, „Рідна Школа" стоїть тільки жертвенністю української суспільности.

О скільки хто з українців чи українських установ, кооператив і підприємств не доцінював досі „Рідної Школи", не був її членом і не складав на її ціли постійно кожного місяця 1 проц. своїх брутто доходів та надзвичайних датків з нагоди надзвичайних випадків, то 1930 рік повинен отверезити його і спонукати до якнайбільшої моральної і матеріяльної піддержки цієї найважнішої під теперішню пору установи.

Не сміємо допустити до того, щоби рідношкільні вчителі, які стоять в перших рядах національних позицій і несуть у звязку з тим всі важкі консеквенції здержуючи наступ на денаціоналізацію української дітвори й молоді, — місяцями чекали на свою платню. Мусимо не тільки подбати про вивінування й удержання всіх істнуючих рідношкільних установ, але й дати матеріяльну змогу „Рідній Школі" поширити їхню сітку, що в даних обставинах являється необхідним імперативом.

Важкі фази переходила українська земля і нація в історичні часи та на жаль — не було тоді загального зрозуміння потреби і засобів рятування молодого покоління шляхом рідних шкіл і національного виховання. Про цей сумний період читаємо в „пересторогах" з 1605—1606 р. записаних сучасником Юрком Рогатинцем, енергічним і славним діячем львівського церковного брацтва, ось що:

„...Били великіе ревнители, іж много з великим коштом церквей і монастирей намуровали й маєтностями опатрили, золотом, сребром, перлами і дорогими каменями церкви пріоздобили, книг великое множество языком словенским нанесли, — *леч того, што било найпотребнійшее школ посполитих (народніх) не фундовали...* І так то вельми много зашкодило Панству Рускому, же не могли школ і наук посполитих розширяти і оних не фундовано: бо коли би били науку міли, тогди би за невідомостю своєю не прийшли до таковие погибели".

Нині, в двацятому столітті, ми не сміємо повторяти промахів наших незручних прадідів. В теперішній важкий переломовий мент мусимо масово і негайно дати „Рідній Школі" визначну матеріяльну допомогу під загрозою необчислимих наслідків та небезпекою, що історія напятнує нас за занедбання найсвятіших обовязків у найтяжчу добу боротьби за національне істнування.

Іван Герасимович.

*) Ці й інші повні цитати з цієї інтересної польської книжки подані у несконфіскованій книжці „На тривогу!", Львів, 1929, яку по ціні 1 зол. 20 сот. за примірник можна набути в Книгарні „Рідної Школи" у Львові, вул. Сикстуська ч. 20.

Справлення похибок. У вчорашній статті (IV.) справити такі похибки: В 1. шпальті 5 рядок з долини надруковано: „1926—27 шк. р. 613.369", — має бути: „1926—27 шк. р. 610.842". В 2. шпальті 19 рядок з гори надруковано: „а загалом пересічно 87.7 проц. — має бути: „а пересічно 87.7 проц. Два рядки нижче надруковано: „від пересічного відсотку", — має бути: „від загального відсотку".

Відгомін подій у Сх. Галичині за Збручем.

Телеґрафічна аґенція Експрес (А. Т. Е.) подає з Риги відомість, що антипольські демонстрації в Києві та Харкові тревають далі. У Харкові відбулось віче еміґрантів із Сх. Галичини, на якому промовляв артист Лесь Курбас, родом з Галичини.

Радянська преса містить обширні статті, подаючи брехливі вісти, що українська буржуазія обєдналась з польською буржуазією для боротьби проти саботажів селянсько-робітничих мас. Ц. К. польської комуністичної партії опублікував відозву, в якій твердить, що український націоналізм подав польському націоналізмові руку для спільної офензиви на Київ. У відозві похваляється саботаж, який начеб то має характер клясової боротьби проти буржуазії як і проти українських панів (?). „К. П. З. У." поширює по Україні окремі летючки про події у Сх. Галичині.

Замикають церкви.

А. Т. Е. Рига. Президія Ц. І. К. української радянської республіки порішила замкнути в Києві відому церкву св. Петра і Павла та 4 церкви св. Теофана над Дніпром. У Маріуполі замкнено церкву і синаґоґу. В Києві замкнено також синаґоґу, а в ній поміщено електротехнічні варстати. В церкві в Маріуполі утворено клюб міліції.

Дім ґіндуського конґресу опечатаний.

З Бомбаю повідомляють, що англійська поліція перевела ревізію в домі, де відбувався конґрес ґіндуських націоналістів та опечатала цей дім. У звязку з тим арештовано 150 ґіндусів.

Wyciąg z protokolu wspólnego z dnia 10. października 1930 r. Sąd okręgowy we Lwowie Wydział VI. karny w sprawie konfiskaty Nr. 222 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 7. października 1930 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 230/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 10. października 1930 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 5. października 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 222 z daty Lwów 7. października 1930 r. zawierającego w artykule pt. „Rozmowa z Wysokoprzewielebnym Mytropolytom Andrejem" a) w ustępie od słów „Skażu" do „komunistiw", b) w ustępie od słów „Kolyż" do „nema"—znamiona ad ustęp a) i b) występku z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tegoż czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego zakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zlp. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu przekręceniami faktów poniżyć w powadze zarządzenie władz administracyjnych zdążających do likwidacji aktów sabotażu, co odpowiada znamionom występku z § 300 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: (підпис нечиткий).
starszy sekretarz.

ЧОЛОВІ КАНДИДАТУРИ на окружних листах Українського Виборч. Бльоку ч. 11.

СОЙМ.

Виборча округа 47 — Ярослав:
1) Гринько Тершаковець, господар (б. посол) УНДО.
2) Антін Максимович, прив. урядник (б. посол) УНДО.

Виборча округа 48 — Перемишль:
1) Д-р Володимир Загайкевич, адвокат (б. посол) УНДО.
2) Д-р Василь Блавацький, адвокат, УНДО.
3) Д-р Рудольф Скібінський, адвокат, УСДП.
4) Остап Павлів, журналіст, УСРП.

Виборча округа 49 — Самбір:
1) Гринько Тершаковець, господар (б. посол) УНДО.
2) Д-р Степан Біляк, адвокат (б. посол) УНДО.
3) Остап Коберський, кооператор, УСРП.

Виборча округа 50 — Львів-місто:
1) Д-р Дмитро Левицький, адвокат (б. посол) голова УНДО.
2) Д-р Іван Макух, адвокат (б. сенатор) голова УСРП.
3) Амброз Березовський, гімн. учит., голова Організації Українців м. Львова.

Виборча округа 51 — Львів-повіт:
1) Д-р Дмитро Левицький, адвокат (б. посол) УНДО.
2) Володимир Кохан, господар (б. посол) УНДО.
3) Мілена Рудницька, учит. уч. семин. (б. посолка) УНДО.
4) Ілько Лисий, прив. урядник, УНДО.

Виборча округа 52 — Стрий:
1) Остап Луцький, кооператор (б. посол) УНДО.
2) Дмитро Великанович, нар. учитель (б. посол) УНДО.
3) Іван Квасниця, журналіст, УСДП.

Виборча округа 53 — Станиславів:
1) Д-р Іван Макух, адвокат (б. сенатор) УСРП.
2) Михайло Галущинський, гімн. учитель (б. сенатор) УНДО.
3) Михайло Вахнюк, нар. учит., УСРП.
4) Юра Чукур, господар, УНДО.

Виборча округа 54 — Тернопіль:
1) Д-р Степан Баран, адвокат (б. посол) УНДО.
2) Сергій Хруцький, гімн. учит. (б. посол) УНДО.
3) Олекса Яворський, канд. адв. (б. посол) УНДО.
4) Д-р Дмитро Ладика, адвокат (б. посол) УСРП.

Виборча округа 55 — Золочів:
1) Д-р Ярослав Олесницький, адвокат, УНДО.
2) Д-р Любомир Макарушка, ген. секр. УНДО.
3) Степан Кузик, канд. адв. (б. посол) УНДО.
4) Андрій Гривнак, господар, УСРП.

Виборча округа 56 — Ковель:
1) Сергій Хруцький, гімн. учит. (б. посол) УНДО.
2) Дмитро Ерстенюк, прив. уряд., УНДО.

Виборча округа 57 — Луцьк:
1) Зеновій Пеленський, журналіст, УНДО.
2) Антін Нивинський, кооператор, УСРП.
3) Олександер Ковалевський, дир. Українського Банку, УНДО.

Виборча округа 58 — Дубно:
1) Семен Жук, нар. учит. (б. посол) УСРП.
2) Антін Нивинський, кооператор, УСРП.
3) Неофіт Кибалюк, купець, УНДО.

СЕНАТ.

Львівське воєвідство:
1) Юліян Павликовський, інжинір, УНДО.
2) Олена Кисілевська (б. сенаторка) УНДО.
3) Д-р Антін Гарасимів, адвокат, УНДО.

Тернопільське воєвідство:
1) Д-р Антін Горбачевський, адвокат (б. сенатор) УНДО.
2) Микола Загульський, господар, УНДО.
3) Василь Бараник, канд. адв. (б. сенатор) УНДО.

Станиславівське воєвідство:
1) Михайло Галущинський, гімн. учит. (б. сенатор) УНДО.
2) Д-р Іван Макух, адвокат, УСРП.
3) Олекса Черкавський, канд. адв., УНДО.

Волинське воєвідство:
1) Іван Власовський, гімн. учит., УСРП.
2) Борис Козубський, господар, УНДО.

*

Повищий список неповний. Нема в ньому зовсім двох поліських округ, а з усіх інших названі лише перші з черги кандидатури. В найближчих днях подамо докладний виказ усіх окружних кандидатур та деякі інформації, пояснюючі такий склад бльокових лист.

Справа виборчих зловживань у Львові.

Дня 16. ц. м. відбулось засідання міської ради. З початку нарад радник Децикевич вніс інтерпеляцію в справі загально відомих, порушених у пресі зловживань при вношенні виборчих реклямацій. Справа в тому, що квестіонується право горожанства відомих горожан. Радник Децикевич заявив, що етичну оцінку таких фактів лишає публичній опінії, а правну — судам, але міська рада повинна заінтересуватися тією справою, бо вона виделеґувала до виборчої комісії своїх представників і морально відповідає за надужиття в комісіях. Радник Децикевич запитує президію міста чи вона моглаб скомунікуватись у цій справі із предсідником окружної комісії та припинити надужиття.

Інтерпеляція викликала велике занепокоєння серед радних ББ, особливо тому, що до інтерпеляції долучився і радник Гавзнер, що напятнував виборчі зловживання.

Інтерпеляція радн. Децикевича викликала оживлену дискусію.

Ліквідують фікцію самостійности України.

А. Т. Е. Рига. На внесок комісаріяту робітничо-селянських інспекцій, рада народн. комісарів ухвалила зліквідувати 125 радянських інституцій, в тому числі всі представництва союзних республик у Москві. Ця ухвала має на меті ощадність і уніфікацію союза. Між іншим зліквідовано представництво української радянської республики при союзному уряді. В цей спосіб по скасуванні автономічного комісаріяту рільництва та всіх автономічних інституцій України, це є закінченням централізації радянських республик, яка почалась перед роком. Ухвала ради народніх комісарів є тотожна із *повним скасуванням автономічних прав України, яку здеградовано до ролі провінції, цілковито залежної від Москви.*

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ЖОВТНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 36)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Вуйко Баптист.

Чудернацька фігура з цього вуйка Баптиста, брата моєї мами! Ані добрий ані злий, — але молокососом оженився зі скупою та худощавою гаргарою, що наводила на нього жах і так лишився на все життя дітваком, який має тільки одну пристрасть: малювати. Від яких сорока літ жив він між мисочками, квачиками та фарбами і не робив нічого іншого крім підмальовування рисунків у ріжних журналах. Уся хата була повна зшитків „Ілюстрацій“, старих річників „Шарівари“ та „Журналу Краєвидів“, географічних карт — усіх сильно помальованих. А в тяжкі дні, коли моя тітка не хотіла йому давати грошей на ілюстровані журнали, він малював книжки. Ось один історичний факт: я мав одну еспанську граматику всю розмальовану моїм вуйком — заіменники були блакитні, іменники рожеві і так далі.

З таким старим маніяком і його сильнішою половиною мусіла моя мама мешкати шість місяців. Нещаслива сиділа зранку до ночі в кімнаті свого брата, поруч нього і вишукувала ріжні способи, чим би йому допомогти. Чистила пензлі, наливала воду до мисочок... Найсумніше було те, що від хвилини, коли ми втратили своє майно, вуйко Баптист почав сильно нехтувати моїм титулом і мама мусіла слухати від ранку до вечора: „Твого мужа не можна брати поважно!“ Старий ідіот! треба було бачити з якою самовпевнено-фільософічною міною повторяв він цю фразу підмальовуючи текст еспанської граматики! Від того часу я запримічував у світі чимало таких дуже поважних добродіїв, що весь час розмальовували еспанщину і впевняли, що інших не можна брати поважно.

Про всі ті подробиці про вуйка Баптиста та сумне животіння моєї мами в його домі я довідався аж пізніше. А все-ж коли тільки приїхав до його хати, я зрозумів, що без огляду на всі застереження моя мама не могла почувати себе добре...

Коли я ввійшов, накривали до стола. Мама аж підскочила з радости і само собою вицілувала мене сильно. При цьому-ж робила враження збентеженої — говорила мало, тихий її голос тремтів, а очі вп'ялила в тарілку. Серце боліло глядіти на неї, як сиділа в тісній чорній сукні.

Вуйко та тітка приняли мене дуже холодно. Тітка спитала мене заляканим голосом, чи я вже після обіду. Я вспокоїв її, що так... Тітка віднітхнула з полекшою — тряслася над своїм обідом. Обід першорядний: фасоля і тараня.

Вуйко спитав мене, чи маю вже вакації... Я відповів, що я скінчив університет і що їду в Париж до брата Якима, який найшов для мене добру посаду. Я збрехав, щоби вспокоїти бідну маму щодо моєї майбутности, а також, щоби підтягнути свою повагу перед вуйком.

Тітка аж витріщила очі, коли почула, що маю добру посаду і заявила:

Тепер, Данильцю, мусиш узяти до Парижа також свою маму... Ти-ж прецінь розумієш, як вона тужить за дітьми, а крім цього і для нас це тягар, бо вуйко не може бути вічно дійною коровою всієї рідні.

— Бо таки так... — піддержував її вуйко з повною губою — я є дійсно дійною коровою...

Термін „дійна корова“ страшенне йому подобався і він повторив його з помпою кілька разів...

Обід тягнувся, як звичайно між старими. Мама їла мало, перекинулась зі мною кількома словами і крадькома глипала на мене. Тітка стежила за нею і сказала до мужа:

— Поглянь на свою сестру! з утіхи, що віднайшла свого синка втратила апетит. Вчора зїла два клаптики хліба, а нині тільки один.

Ах, кохана мамусю! якби я хотів узяти тебе з собою цього-ж вечора, вирвати тебе від страшної дійної корови чи бика, та щож! я сам їшов шукати щастя, маючи ледви на дорогу і думав про те, що кімната Якимця таки за мала, щоби помістити нас троє. Якби я міг бодай розмовитись з тобою, націлуватися доволі, але де там! Нас не лишили ні хвилини на самоті...

Пригадай собі: зараз після обіду вуйко засів за еспанську граматику, тітка чистила посудину і обоє споглядали на нас зизом... Хвилина мого відїзду прийшла так швидко, що ми не могли навіть нічого собі сказати.

Коли Маціцький вийшов від вуйка Баптиста, тяжко було йому на душі. А коли йшов сам тінистою алеєю на залізницю, склав собі святочно подвійну чи потрійну присягу, що від тепер буде поводитись як мужчина і що буде виключно думати про відбудову родинного огнища.

(Продовження буде.)

З польської преси.

Чи голосувати?

Цьому питанню Станислав Ґрабський присвячує другу з черги статтю з циклю „Безпартійні розмови" у „Львівському Курері Поранному". Автор наводить головні арґументи безпартійних людей, чому не варта голосувати, і по черзі їх збиває. Правда, наші безпартійні, українці, мають на оправдання своєї виборчої абстиненції ще окремі „власні" арґументи, з проте ті, на які вказує Ґрабський, хоч є в дечому суто-польськими арґументами, але й мають у дечому „загальний" характер. Тому цікаво з ними познайомитися.

Вони є потрійного роду: 1) що безпартійний виборець радо голосував би, коли би мав до вибору поміж **особами:** тоді вибрав би найчеснішого й найрозумнішого кандидата; однак не хоче голосувати на мертві „нумерки", за якими стоять не особи, лише партії, яких інтереси, мовляв, є безпартійному виборцеві байдужі; 2) тому, що нинішня виборча ординація погана, найкраще, мовляв, залишити „направу" виб. ординації марш. Пілсудському, який чейже від 4-ох літ висловлює своє невдоволення із сойму і послів, значить, певне є невдоволений також з ординації, на основі якої посли були вибрані; 3) посол з ББ і теперішній кандидат знову на посла, проф. Козловський, заявив, як подали ґазети виразно, що

„табор, який є нині при владі та цю владу здобув зброєю, не випустить її з рук на випадок програних виборів, але буде її також із зброєю в руках боронити; отже чи варта голосувати, коли вислід виборів і так зовсім не вплине на напрямок державного правління?"

Стан. Ґрабський на це відповідає, що й він сам уважає нинішню виборчу ординацію „фатальною", бо конституція повинна

„запевнити перевагу спільним змаганням усіх верств і суспільних ґруп до загального цивілізаційного поступу народу, а не добувати на верх та утрівалювати всілякі істнуючі серед населення краю ріжниці та етнічні, клясові й партійні противенства".

Очевидно, що Ст. Ґрабський спеціяльно обурюється на пропорціональність виборів, які нібито беруть в оборону нац. меншости, не згадуючи ні словечком, що ґеоґрафія виборча й розподіл мандатів на поодинокі округи звели принцип пропорціональности до фікції. Але Ґрабський ставить справу в засадничу площину, пригадуючи франц. пословицю, яка каже, що „неприсутні ніколи не мають правди". Хто, мовляв, є проти нинішньої виборчої ординації, той саме повинен голосувати й свої голоси віддати на ті партійні листи, які теж ідуть під гаслом зміни ординації. В противному разі це голосування збільшить силу партій, з ординації вдоволених.

Щодо сліпого залишення нинішньому урядові справи конституційних реформ, то Ґрабського „зворушує така правовірність і таке довіря до влади". Він покликується на підстави ославленого лянцкоронського пакту хієно-пяста про потребу зміни виб. ординації і на пізніші благородні заміри реакційного уряду Вітоса, скиненого травневим переворотом, та вкінці на далекойдучу слухняність сойму в 1926 році в питанні зміни конституції, але післятравневий уряд ніколи не домагався зміни виборчої ординації. Арґументом Ґрабського є м. і., що у Бересті сидить тепер чимало противників принципу пропорціональности виборів, але

„нема у Бересті ані одного б. жидівського посла. А жиди є рішучо проти якогонебудь обмежування пропорціональности".

Щож торкається арґументу противників виборчої активности, що нібито „все одно, нічого не зміниться", то Ґрабський покликується на заяву з одного інтервю, що „політика є фальшивою грою". Тому він схиляється до погляду, що бунтуючі заповіди не рахуватися на практиці з вислідом виборів є саме тактичним маневром, щоби відстрашити від голосування поважну частину безпартійної інтеліґенції.

„Бо понад ті всі балачки людей дійсно невідповідальних, які лише стоять на позір, істнує факт, що марш. Пілсудський, який досіль ніколи не хотів зголошувати своєї кандидатури тому, що занадто погорджував соймом і послами, аби вступати до їх гурту, — тепер признав за річ доцільну поставити своє імя й прізвище на першому місці державної листи ББ. Відсіль ясний внесок, що не вважаючи на всі чванькуваті заяви й погрозу, керманичам правлячого табору дуже залежить на корисному для них висліді виборів, тому, що знають, що супроти важкої господарської і скарбової ситуації уряд буде змушений поважно, навіть дуже поважно рахуватися з виборами".

Тому Ґрабський взиває до голосування.

Як сказано на вступі, арґументи українських безпартійців є, очевидно, інші ніж польських ендеків, на оправдання своєї виборчої абстиненції. Ці арґументи відомі: українська парляментарна репрезентація і так, мовляв, має у соймі звязані руки польською національною політикою та є майоризована польською націоналістичною більшістю і т. д. і т. д. Але й контрарґументів у нас далеко більше, ніж їх має Ґрабський: саме тому, що ми не маємо ані державного апарату, ані більшости у соймі і що тут і там мусимо боронити інтересів українського населення; саме тому, що нам більше, ніж комунебудь потрібний авторитетний національний провід; тому, що вибори є одною із найкращих можливостей вияву національної і громадської свідомости, єдности й орґанізованости; тому, що виборча абстиненція українців є рівнозначна зі скріпленням неукраїнських лист, себто з побільшенням числа тих послів, які саме в соймі майоризують українців; тому врешті, що нині нема в нас „партійних" та „нумерованих" лист, а є лише *одна* листа, яка обіймає ціле *українське зорґанізоване громадянство* — тому не може бути найменшого сумніву, що кожний українець і кожна українка мусять взяти у виборах участь! У нас справа голосування чи неголосування не є питанням академічної дискусії, на яку можуть дозволити собі безпартійні польські інтеліґенти й їх ендецький ментор Ґрабський. Для нас віддача свого голосу при виборах є самозрозумілим, найбільш примітивним і очевидним *обовязком*, а виборча пасивність — *злочином*.

•

У третій статті п. з. „*Питання нині найважніше*" застановляється Стан. Ґрабський над тим, як голосувати при теперішніх виборах усім безпартійним польським націоналістам. На це перше й найважніше питання мусять вони дати собі відповідь: який шлях з того роздоріжжа, на якому Польща стоїть у цій хвилі, веде до цивілізаційної, господарської і великодержавної сили, а який — до ганьби й пониження. Вибори повинні виявити, в якому напрямі хоче йти дальше більшість народу.

Що правда, блок, який тепер при кермі, може наразі злегковажити волю більшости, як це заповідають ріжні його представники. Але годі довго противитися виразній волі народу. Ті, що пробували протиставитися змаганням більшости громадянства — завсіди дотепер зле кінчили. В давніх часах у поляків Болеслав Сміливий, пізніше ріжні люди в ріжних краях, між ними 100 літ тому Карло Х. у Франції, а в найновіших часах Прімо де Рівера в Еспанії.

Отже для будучности Польщі треба, аби ніхто вже дальше не міг мати сумнівів, яке є переконання і яка воля більшости народу, який шлях дальшого розвитку Польщі визнає та більшість за добрий, а який за злий і до чого вона хоче прямувати. Бож траґедії повстають найчастіше з сумнівів, а не допускають до них ясні ситуації.

Марш. Пілсудський фірмує листу ББ саме тому, аби не було вже ніяких сумнівів, чи більшість громадянства виповідається за тим способом правління, за тою політикою закордонною, скарбовою, господарською, за тими методами виховання, за тою моральністю публичного життя, тим розумінням права, яке ввели в Польщі потравневі уряди — чи проти того всього.

Назбиралося стільки ріжниць поглядів стільки противенств між більшістю сойму й урядом, що дальша співпраця влади виконавчої із законодатною стала неможлива. Сойм, зібравшись на бюджетову сесію, без сумніву ухвалив би негайно заяву недовіря урядові. Але уряд мав сумніви, чи більшість сойму репрезентує справді переконання і змагання більшости народу і покликав до відповіди на це питання загал виборців. І цю відповідь треба дати, бо навіть виборча абсенція вплине на вислід виборів і на ту відповідь, яку вони дадуть.

Але чим кермуватися у вирішенні цього питання? На це Стан. Ґрабський відповідає так:

„Аби та оцінка була направду обективна а не одностороння, слід устійнити, як вяжуться події останніх чотирьох літ з цілим нашим історичним минулим, які традиції видобули вони на яву — з часів розквіту Польщі, чи її упадку, як приготовляють вони Річпосполиту до відбиття небезпек, які їй в будуччині загрожують, як утревалили вони наші границі, як скріпили польськість на кресах, як устійнювали єдність і згідну співпрацю народу, як збільшували добробут громадянства, побільшували засіб грошей у краю, заробітки працюючих кругів, обороти і зиски підприємств, як ощадно управляли державним скарбом, як формували повне почуття і моральні сили народу. Щойно після докладного ствердження того всього знатимемо напевно, як голосувати".

Ще про один некрольоґ.

о. Евген Мандзій жиє.

На підставі провірених даних стверджуємо на цьому місці, що парох села Богатковець, підгаєцького повіту, о. Евген Мандзій жиє. Стан його здоровля важкий. Дані про смерть і відбуті похорони о. Мандзія отримали ми на письмі від нашого передового та заслуженого діяча проф. о. *Олександра Стефановича* і тому опублікували їх спокійно в повному довірю до його інформацій. Нещастя хотіло, що й о. Стефановича поінформували хибно та невірно. Понижче публікуємо листа о. проф. Стефановича у цій справі. При цій нагоді висловлюємо свій щирий жаль в приводу цього прикрого непорозуміння та перепрошуємо о. Мандзія за заподіяну йому прикрість, бажаючи йому зі щирого серця якнайскорішого видужання.

•

До Хвальної Редакції „Діла“ у Львові.

Заявляю, що дня 7. жовтня ц. р. була в мене одна знайома пані зі сторони Підгаєць і сказала мені, що о. Евген Мандзій, парох Богатковець, помер наслідком тяжкого побиття. Цю вістку повторив я в ред. „Діла“. Вістка ця виявилася опісля неправдивою, але в огляду на тяжке побиття і попарення о. Мандзія удержувалася в Підгаєччині як певна і тим способом дійшла до мене. Вістка про смерть о. Мандзія показувалася ще і з того огляду імовірною, що в тім самім часі приїхав молодший священик з Підгаєць (о. Блововський) до Львова і жалувався в Ординаріяті на тяжкі побої, на яку то обставину списано там в ним урядовий протокол.

Львів, 16. жовтня 1930.

о. Александер Стефанович.

О. прал. Куницький дальше у тюрмі.

Як відомо, дня 1. жовтня ц. р. арештовано в Тернополі б. посла о. пралата Леонтія Куницького і того самого дня автом привезено до слідчої вязниці при окружному суді в Чорткові. Прокуратура закидає о. Л. Куницькому злочин державної зради з § 58 зак. кар. і злочин заворушення публичного спокою з § 65 зак. кар., яких він мав допуститися у своїх промовах на посольських справоздавчих вічах у Шершенівцях і в Більчу Золотому борщівського повіту. Проти о. Куницького ведуться в окружному суді в Чорткові лише карні доходження в напрямі доконання повищих злочинів; проти приминення превенційного арешту о. Куницький вніс жалобу до окружного суду в Чорткові, жадаючи припинення карних доходжень і ухилення превенційного арешту, але окружний суд жалобу відкинув і о. Куницький мусить надальше оставати у вязниці. Дня 7. жовтня ц. р. за дозволом прокуратора мав розмову з о. Л. Куни[...]ким адвокат д-р Електорович з Чорткова, котрий на місці займається його справою.

Новий процес проти словінців.

А. Т. Е. Рим. З початком листопада перед трибуналом охорони держави в Римі відбудеться процес проти 57 словінців, італійських горожан. Крім цього 28 обвинувачених словінців утікло до Юґославії. Цим словінцям закидають акцію, що мала на меті відорвати північну Італію і прилучити до Юґославії. Згадані словінці вже були створили військову орґанізацію.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

Що діється в нашому краю.

СОКАЛЬЩИНА.

В звязку з розвязанням Пласту переведено в Сокалі дня 26. і 27. вересня ц. р. низку ревізій і арештовано Володимира Стефанишина, студ. прав. та ґімн. учеників Цвікулу Теодозія, Тхора Андрія і Бойка Івана. Всіх перевезли до окружної тюрми у Львові, де й досі їх тримають.

Карна експедиція появилася в **Сокальщині** дня 28. вересня і досі тут перебуває. Пацифіковано досі отсі села: **Сілець Белзький, Пархач, Бобя-Городище Василіянське, Бишів, Торки, Коматин, Тартаків, Горбків, Зубків, Свитазів, Угрів, Волицю Комареву, Первятичі, Ульвівок, Угринів, Войславичі, Тудорковичі, Боянчі, Вер-Мошків, Шмитків, Пивовщину, Себечів, біж, Яструбичі, Поторицю і Волевин.** У всіх цих громадах (дальше пропускаємо) багато свідоміших селян, українські установи, як читальні

„Просвіти“, кооперативи і молочарні (дальше пропускаємо). Також майно приватних осіб, пр. Андрущака в Яструбичах, о. Кашубинського в Угринові й ін. (дальше пропускаємо). Найбільше потерпіли села: Угринів, Бишів, Себечів і Ульвівок.

Кільканацять селян (дальше пропускаємо). Лікарі втратили надію (дальше пропускаємо). З сіл вивожено головно овес. Так приміром з села Угринова вивезено 50 фір вівса. Карна експедиція складається з одної ескадрони 6. полку „стшельцуф конних“ (150 вояків), стаціонованих в Жовкві.

ЧОРТКІВЩИНА.

„Благодати“ пацифікаційної акції не минули також тихої чортківської сторони. І так: Дня 8. жовтня ц. р. поліційна карна експедиція в силі 12 людей переводила ревізії в **Білій** ад Чортків. Ревізії переведено в місцевій споживчій кооперативі, при чому порозкидано по долівці ріжні товари, в домівці чит. „Просвіти“ (в неприсутности нікого з членів виділу читальні) і в громадян: Андрія Соробея, Олекси Коса, Микола Божагори, Андрія Штокала, Андрія Боліховського, Петра Поліщука і Степана Мазуркевича та двома наворотами в місцевого пароха о. Степана Чеховського. Слід замітити, що поліція уважала гром. Андрія Соробея чи не за найбільшого „віхжицеля“ в громаді, бо переводила в нього докладну ревізію 2 і пів год., при чому (дальше пропускаємо). Очевидно, ніде нічого не найдено.

Дня 29. вересня ц. р. при нагоді ревізії у **Шманьківцях** в Антона Баратовича (молодшого) комендант постерунку в Колиндянах Якубовський (дальше пропускаємо).

Вже майже від трьох тижнів передержують у слідчій тюрмі гром. Остапа Білинського, просвітного орґанізатора чортківської філії „Просвіти.“ Причина його арештування невідома, як також невідомо, на чиє припоручення того арештування доконано.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

В звязку з ліквідацією української держ. ґімназії. в Тернополі перевела поліція в **Копичинцях** цілу низку ревізій і арештувань між молодю і старшими громадянами. Між іншими перевела ревізії в учнів вище згаданої зліквідованої ґімназії, а саме: в Ярослава Марака, уч. 7. кл., Северина Кливуба, уч. 7. кл., Володимира Клима, уч. 7. кл., Ярослава Петрицького, уч. 6. кл., Дамяна Іванкова, уч. 6. кл. Дальше загостила й до Олекси Гнатюка, народн. учит., Миколи Шпікули, селянина. Ревізії не дали ніяких вислідів. Гуменного й Тараса Шпунярського арештували під замітом співділання в саботажі. В Шпунярського мали нібито знайти револьвер. Ночами поліцаї ходять по хатах, будять людей і шукають, чи кого в хаті не переховується. Довкола міста ходить варта, зложена з копичинецьких українців (вартувати мусять під примусом — за несповнення обовязку 50 зол. кари!), а лише деколи трапляються поляки. Контролюють варту „Стшельци.“

БЕРЕЖАНЩИНА.

Повідомляють нас, що на терені бережанського повіту кавалерія і дальше перебувала по наших селах у днях 9., 10., 11., 12., 13., і 14. ц. м.

СКАЛАТЩИНА.

В селі **Рожиськах**, скалатського повіту, перевела поліція з Тарнорудн 4-годинну ревізію у Володимира Гроховського і Миколи Войтовича, учнів замкненої української ґімназії в Тернополі.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

В **Могильниці**, повіт Теребовля, поліція перевела тричі ревізію у Дармоців, які мали синів у ґімназіях в Тернополі і Рогатині. Дармоців забрали на постерунок і після переслухання випустили.

БОРЩІВЩИНА.

В **Михалкові**, борщівського повіту, поліція перевела ревізію у п. О. Ільницької, учительки. Шукали за нелеґальними письмами, які нібито привіз з собою син п. Ільницької, Роман, уч. 7. кл. розвязаної тернопільської ґімназії. Нічого не найшли. Дня 6. жовтня арештували в **Іваню Пустім**, повіт Борщів, ґімн. абсольвента Степана Ільницького, якого відставили до вязниці в Мельниці. В селянина Степана Клима, до якого Ільницький на хвилину вступив, зробила поліція основну ревізію. На відході поліція порадила Климові „триматися хлопів, а зі студентами дати собі спокій.“

МШАНА, ПОВ. ГОРОДОК.

Дня 15. ц. м. приїхав до села відділ 14. п. уланів зі Львова. Після зігнання людей до читальні, навіть тих, що працювали в полі, яких (дальше пропускаємо), виступив старшина уланів і мав до людей промову про (дальше пропускаємо). Після цього улани вибирали самих свідоміших селян і всіх (дальше пропускаємо). Ось ті селяни: Петро Масяк, Степан Сивенький, Микола Модла, Петро Дуда, Іван Демків. Треба згадати, що Масяк має 60 літ. Крім вичислених (дальше пропускаємо) також Іван Гриців, Іван Лещишин та інші. Щодо кооперативи, то її (дальше пропускаємо). Також у поодиноких селян (дальше аж до кінця пропускаємо).

ЛЬВІВЩИНА.

У **Бродках** (пов. Львів) перевела поліція ревізію в місцевого пароха о. Максиміліяна Коверка, вчителя Ол. Хомицького, Семка Возьного, Ів. Гордоступа, громадського писаря та в місц. кооперативі. Польські джерела повідомляють, нібито у Возьного найшли австрійський кріс, льонти, каліхльорікум і військовий коц, а в учителя Хомицького нелеґальні брошури, набої, мапи і військові лопати.

ЖОВКІВЩИНА.

В **Куликові**, повіт Жовква, поліція арештувала 12. ц. м. приватного урядовця Дмитра Крупника у звязку з підпалом в Яричові. В часі ревізії, яка тревала 4. год., знайдено у нього револьвер і 6 набоїв. Поліція забрала приватну кореспонденцію і два реферати освітнього змісту. Арештованого перевезли до Жовкви.

ІСКАНЬ, ПОВ. ПЕРЕМИШЛЬ.

Дня 14. ц. м. перевела карна експедиція ревізії в селі **Іскань**, пов. Перемишль. Ревізії переведено: в пароха о. Михайла Гука, Павла Куманяка, абс. ґімн. і Кирила Чури та Якима Винара. Рівнож переведено ревізії в чит. „Просвіти“, в кооперативі, молочарні і в т-ві „Луг“, в церкві і трупарні. Переведено ще ревізії в Романа Хруща, Антона Зазулі, Антона Цімейка, Павла Плеченя, Івана і Кирила Куляна, в Матвія Папінка та Павла Климочка і Степана Кріля. Арештовано о. Михайла Гука, як голову всіх наших товариств і його дружину, предсідницю філії „Союзу Українок.“

САМБІРЩИНА.

В **Луці**, пов. Самбір, переведено ревізію у радника Антона Луцького й о. декана Карла Саля. Обох арештували і відставили до слідчої

язниці в тюрмі. При ревізії найдено нібито „Сурму“ та вибухові матеріяли.

ГАЛИЧ.

В **Галичі** перевела поліція 28. вересня другу ревізію у п. Івана Корчинського, якого арештовано у звязку з підпалом митрополичого бараку та під замітом приналежности до УВО. Дня 29. вересня переведено ревізії в Осипа Мончука, Володимира Сегіна і Наконечного. Мончука арештували під замітом підпалу митрополичого бараку та приналежности до УВО. Дня 1. жовтня перевела місцева поліція дуже докладну ревізію в абс. учит. сем. Ангели Петрашівної, в о. Володимира Соломки й Остапа Кривоноса.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА.

У **Соловій** (пов. Перемишляни) арештували парубків Андр. Бобкова та Ів. Сеника. Їм закидають, що 1. вересня підпалили стирту сіна Альфреда Потоцького.

НЕ БУЛО САБОТАЖУ В ЗБОРІВЩИНІ.

У **Ясенівцях** (біля Зборова) вибухла була пожежа у команданта „Стшельца“ Турського. Польські газети писали, що це був саботаж. Тепер поліція вияснює, що пожежа повстала наслідком необережности.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ В ГОРОДЕНЩИНІ.

З арештованих в часі перебування карної експедиції від 1. до 10. жовтня в городенськім повіті, про яких була згадка в „Ділі“, вийшли на волю по 1—3 дневнім задержанню: о. Ів. Пісецький з Корнева, Данило Пісецький, о. Ризівський Орест з Петрова, п-і Дворянин Марія і Ольга з Ісакова і багато інших. В арештах лишилися ще всього кілька осіб з кількадесяти арештованих.

ПОМЕР У ШПИТАЛІ.

Як ми вже повідомляли, в **Чижикові** (біля Львова) улан з пацифікаційної експедиції зранив у живіт 17-літнього хлопця Матвія Параньку. Параньку перевезли до шпиталю у Львові, де він помер.

Проти наклепів.

„Слово Польске“ містить таке спростування:

„У звязку зі статтею, поміщеною в 279 ч. „Слова Польского“ з дня 12. жовтня під заголовком „Що крилось за деревами лісів митрополита Шептицького“ надсилає нам Центральна Адміністрація дібр Митрополії у Львові таке спростування:

„Неправдою є, що ліси митропол. Шептицького в Долинщині є захистом і базою саботажового руху та доскональним приютом УВО та „Пласту“ і що українському і польському населенню заборонений вступ до тих лісів. Також неправдою є, що в таборах у пластунів у тих лісах перебували німецькі скавти.

Натомість правдою є, що вступ до цих лісів є для населення зовсім вільний, а в прикордонній смузі цей ліс є під доглядом функціонарів поліції та митної сторожі, якої станиці є в Осмолоді, що лежить серед цих лісів. Правдою є, що українські пластуни перебувають в таборах тільки через два місяці літніх вакацій і не мають інших стеж крім стеж у власному таборі. Правдою є, що в році 1929 у Перегінську кілька днів перебувало кількох німецьких скавтів, а то в ціли упорядкування могил німецьких вояків, що там полягли.

Львів, 14. X. 1930.

За Цетральну Адміністрацію дібр Митрополії, *о. Тит Войнаровський*, мітрат, прапат, каноник гр.-кат. митропольної капітули і генеральний адміністратор митрополичих дібр.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ БАРАХА.

Вечором 17. жовтня в процесі проти Бараха присяглі судді 11 голосами потвердили вбивство та тяжке ушкодження тіла і на тій основі трибунал засудив Бараха на 8 літ тюрми. Оборонець зголосив касацію.

ОСТАННІ ВІСТИ

ЯКІ ЛИСТИ УНЕВАЖНИЛИ.

ПАТ повідомляє, що державна виборча комісія признала неважними листу ч. 3. (Селянсько-робітнича Єдність), ч. 8. Змагання (білор.), ч. 10. Сельроб-єдність, ч. 13. Самопоміч і ч. 16. ППС лівицю. Листу ч. 15. Руска-Селянська Єдність признали важною.

З листи ч. 11 Український і Білоруський Клюб скреслили б. послів Целевича та Палієва.

З листи ч. 1. ББ скреслили Добачевського та Фрома, тому що не зголосили заяви в речениці. З листи ч. 4. Стр. Нар. скреслили Дембського та Поичковського. З листи ч. 7. Центролів скреслили 14 назвищ, м. і. б. пос. Путека та Багінського, зате більшістю голосів, вдержали назвища Лібермана та Вітоса, хоч від них прийшли заяви, що зрікаються своїх кандидатур. З листи ч. 19. Хр. Дем. скреслили о. Гонсьоровського. З листи ч. 21 (Монархістична) скреслили Добецького.

ДОВКОЛА ЗАМАХУ НА МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Суддя для справ великої ваги Скожинський сказав представникові „Кур. Пор.“, що всякі чутки про провокацію в звязку із замахом на марш. Пілсудського виключені. Розправа проти Ягодзінського і тов. відбудеться в перших днях листопада. Дня 16. жовтня випустили на волю арештованих: Пшетачніка та Рачинського. „Іскра“ повідомляє, що вони усунулися від змови, коли довідалися, що замах мають виконати на Пілсудського. Їх покличуть як свідків.

ПІСЛЯ ВБИВСТВ У ЧЕНСТОХОВІ.

Бебеки вдерлися до парт. льокалю ППС у Мишкові та спалили там прапор. Потім ішли містом із горіючим смолоскипом. Слідство нібито виявило, що Костшевський, який у ченстоховській К. Х. побивав комісаря та нач. лікаря, мав зі собою двох спільників для забезпеки. Як упав перший стріл, вони на коридорі стріляли з револьверів. Впало кільканацять стрілів і від них згинули два урядовці. Арештували ок. 40 людей. На похорон убитих у неділю приїде віцеміністр. ген. Губіцький.

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ.

(ПАТ) У Старуні (пов. Богородчани) арештували священика о. Ів. Корчана та відставили до окр. суду в Станиславові. — У Станиславові арештували уч. VII. гімн. кл. Ст. Чижевського. Йому закидають вербування членів до нелегального т-ва та до участи в саботажах.

Ревізії перевела поліція в мешканні д-ра Макс. Музики у Львові (Чарнецького 24) і у Вол. Щуровського (Длугоша 11).

У Ставчанах поліція перевела ревізію в Петра Качмарчика. Поліційний мельдунок каже, нібито в нього найшли 315 м. льонту та 20 дкг. екразиту. — У звязку з найденими гранатами в бурянах у Ходорові арештували І. Спенара в Травотлоках (?).

У **Сколім** арештувала поліція Вол. Бичковського, абс. виділової школи. Йому закидають приналежність до УВО. Бичковського відставили до стрийської прокуратури.

У **Бишові** (пов. Сокаль) арештували парубків Шепеця та Татарка. Закидають їм підпал стирт Тарновського в Бишеві.

У **Кутах** перевели ревізію в о. Вол. Стефановича. Арештували його сина Льва та Дан. Берчовського уч. VII. кл. Польські джерела повідомляють, що при ревізії найдено 10 набоїв із льонтами для підпалу та що о. Стефановича не арештували тому, що він хорий і старенький.

ПОЖЕЖІ.

У **Грусятичах** (пов. Перемишль) згоріла шопа і стодола Петра Целети. Вихор перекинув огонь на будинки Анни Кузьо. Підпалив із помсти Ол. Сірко. — У **Сороках Льв.** на фільварку Стойовського згоріла крівля на пивниці. На місці пожежі і біля церкви найшли комун. летючки і червоні стяжки.

САМОВБИВСТВО ВЯЗНЯ.

„Хвіля“ повідомляє, що в слідчій тюрмі у Львові при вул. Баторія повісився якийсь вязень, так, що подер сорочку та зробив із неї петлю. Тіло відставили до трупарні. Назвище самовбивника держать покищо в тайні.

ЗАЦВИЛИ БОЗИ ТА ЯБЛУНІ.

„Курєр Познаньскі“ повідомляє, що у Вонгрудку зацвили вдруге цього року бози та яблуні. В Познані зацвили полуниці, а часть із них дала навіть овочі.

СУТИЧКА КОМУНІСТІВ ІЗ ПОЛІЦІЄЮ.

У півн. дільниці Берліна 16. жовтня комуністи кидали на поліцію камінням і стріляли з вікон. Поліція розганяла демонстрантів гум. поліцями. Були ранені три поліцаї і один прохожий.

НОВИНКИ

— **Вийшли на волю.** В четвер 16. ц. м. вийшли з львівської слідчої тюрми на волю: Тіник Михайло, Дмитерко Михайло, Москва Петро, Губка Володимир і Влох Ярослав, абсольвенти середніх шкіл, усі з Підберізець, пов. Львів, яких обвинувачено в наміренім нападі на поїзд під Підберізцями. Вичислені сиділи по 7 тижнів у слідстві, а що за ними не було абсолютно ніякої вини, їх нарешті звільнено. Дня 17. жовтня вийшов на волю управитель школи із Запитова біля Львова, Михайло Заруцький.

— **Голодівка політичних вязнів у Бережанах.** В середу, 15. жовтня, політичні вязні, що в кількости 141 осіб перебувають у бережанській тюрмі, почали голодівку. Домагання вязнів такі: 1) Облегшити доступ вязнів до слідчого судді. 2) Призначити (з огляду на велику кількість арештованих) ще кількох слідчих суддів

Бо і (!) судді абсолютно не вистарчає. 3) Причинити забирання із судових арештів арештованих на т. зв. додаткове переслухання. 4) Звільнити тих, проти котрих вже покінчено слідство, а нема проти них ніяких конкретних доказів вини.

— **Священик перед судом.** У Сколім закінчилась судова розправа проти о. Володимира Демчука, обвинуваченого в тому, що виголосив до народу антипольську промову. Обвинуваченого священика засуджено на 6 місяців вязниці. Оборона внесла спротив.

— **Інавгурація у львівській політехниці.** Ректорат львівської політехники подає до відома, що урочистість інавгурації шкільного року 1930/31 в політехниці відбудеться в суботу 18. жовтня в год. 10.

— **Жид убивник перед судом.** Перед судом присяглих у Львові станув Хаїм Барах, обвинувачений в тому, що дня 5. березня ц. р. застрілив на вул. Казимирівській свого швагра Поселя Вішіка та поранив свого брата Арона Бараха. Першого дня розправи зізнавав обвинувачений, його брат Арон, Сабіна Барах, жінка Арона та мати обвинуваченого Сіма. Ця остання, побачивши сина на лаві обвинувачених, зімліла і її звільнено від зізнань. Першого дня розправи виявилось, що обвинувачений вбив свого швагра через родинні непорозуміння, а головно через те, що Посель Вішік на спілку з Ароном, відобрали при помочі ріжних хитрощів весь маєток Хаїма Бараха та ще і глузували з нього і докучали йому. Хаїм Барах, як видно із зізнань свідків, є нервовою людиною. В його родині було кілька випадків умової недуги, а брат його батька і сестріниця матері були в домі умово хорих в Кульпаркові. Про крайню нервовість обвинуваченого свідчить хоч би факт, що він стріляв до швагра наслідком того, що той, йдучи вулицею, іронічно всміхнувся до нього. Розправа ще не скінчена.

— **Англійської мови** вивчує скоро і дешево б. студентка пенсільванського університету на збірних лекціях і поодиноко. Зголошення приймає Випозичальня книжок „Ізмарагд", **Львів, вул. Косцюшка 5, І. пов.** кожного дня від год. 9 рано до 7 веч. 736 3-3

Лист до Редакції.

Прошу не відмовити помістити у Вашому часописі слідуючу заяву:

Недавно прочитав я у пресі відомість про передвиборчу відозву Безпартійного Бльоку на Волині, яку підписало кількох польських і непольських громадян, між іншими „Микола Маслов."

В імени правди подаю до відома, що я, Микола Маслов, студент Варшавської Політехніки, сталий мешканець Волині, не є той Микола Маслов, що підписав згадану відозву і не маю з ним нічого спільного.

З пошаною

Микола Маслов,
студент Варшавської Політехніки.

Варшава, 16. жовтня 1930 р.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 18. жовтня ц. р. масло пріма експортове солене 3·80 зол., масло пріма бльокове не солене 3·80 зол., літра молока 0·25 сотиків, літра сметани 1·50 зол., копа яєць 10·50—11 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 18. жовтня, год. 3·30 попол. „Галька"; год. 7·30 вечором „Визволений" і „Мегае" Венявського.

Неділя, 19. жовтня, год. 3·30 „Тоска" Пуччінія; год. 7·30 вечором „Дімок трьох дівчат".

Понеділок, 20. жовтня, год. 7·30 веч. „Осінні маневри".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі): Щодня „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:

Субота, 18. жовтня, год. 7·30 вечором „Вічне перо".

Неділя, 19. жовтня, год. 3·30 попол. „Екзотична кузинка"; год. 7·30 вечором „Вічне перо".

Понеділок, 20. жовтня, год. 7·30 веч. „Вічне перо".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Трійтина цвітка" (Лілі Даміта).
КАСІНО: Звукова фільма: „Льоконотива ч. 2329" (Льон Чаней).
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Звукова фільма: „Атлантик".
ЛЕВ: Звукова фільма: „Король промаків".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Атлантик".
ОАЗА: Сімба, король пустині. Пригоди воєнного брання.
ПАН: Безборонне дівча.
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Під кришами Парижа".
ПАСАЖ: Звукова фільма „Співаючий шітун".
ПРОМІНЬ: Біла пустиня.
РАЙ: Звукова фільма: Парада кохання.
ХИМЕРА: Любка залоги.
ФАТАМОРГАНА: Сема заповідь.
СТИЛЕВЕ: Пригода одної ночі, або 9·25
УПХА: Вулиця гріху (Янінгс).

Програма радіо.

Неділя 19. X. 1930.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·45 Спів Таїни Арови. **Льондон** (356,3) 21·00 Богослуження. **Берлін** (419) 8·14 Богослуження. **Харків** (426) 16·00 Концерт для дітей. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Відень** (516,3) 10·30 Релігійні пісні. **Будапешт** (550,5) 16·00 Мадярські мельодії. **Ленінград** (1000) 14·50 Шаляпін на грамофон. плитах. **Москва** (1481) 17·30 Рецитація творів Гоголя.

Понеділок 20. X. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Ґрамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·00 Спів: Еоїя Еклюнд. **Льондон** (356,3) 14·00 Музика. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Прага** (486,2) 19·45 Популярні пісні. **Відень** (516,3) 15·20 Концерт. **Будапешт** (550,5) 17·30 Квінтет цимбалістів. **Ленінград** (1000) 14·30 Ґрамофонові плити. **Москва** (1481) 17·30 Концерт національних меншин. **Париж** (1724,1) 16·45 Музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича. 718
Бірча:
19. X. „Шукаю мужа".
Перемишль:
20. X. „Танок Венери".

Управа Т-ва „Медична Громада" повідомляє товаришів, що в неділю, дня 26. жовтня ц. р. в год. 9 рано, в XIV. салі будинку старого університету відбудуться **Звичайні Загальні Збори.** — За Управу: **Роман Осінчук** голова; **Остап Воронка** секретар. 749

Виказ жертв у золотих для Товариства Прихильників Освіти у Львові зложених в „День Студента" 21. вересня 1930 р. у Воєвідстві Тернопільськім. **Повіт Золочів:** Золочів — 147·20, Переволочна — 16·90. **Повіт Камінка Струмілова:** Деревляни — 5, Дернів — 25·50, Добротвір — 8, Желехів — 7·50, Камінка Струмілова — 135·76, (в тім 30 золотих зложила Українська Студ. Секція), Незнанів — 2, Побужани — 10, Руда Сілецька — 3, Соколів — 9·80, Сокодє — 2, Стрептів — 3.70, Тадане — 20, Товнач — 2·60, Ясениця Руська — 3. **Повіт Перемишляни:** Глиняни — 45·50, Змісте — 8, Куровичі — 8, Полюхів Великий — 5·60, Розворяни — 30·92, Солова — 10·50, Шопки — 4 зол. і 70 кільограмів пшениці. **Повіт Скалат:** Вікно — 31·78, Грималів — 51·20, Жеребки Королівські — 21·40, Жеребки Шляхоцькі — 24·67, Іванівка — 26·10, Колодіївка — 15·40, Криве — 15·45, Лежанівка — 54·69, Магдалівка — 16·32, Паївка — 16·55, Пізнанка Гнила — 22·01, Скалат — 77, Скалат Старий — 30, Сороцько — 64·46, Теклівка — 19·72, Товсте — 64·39, Турівка — 0·90. **Повіт Чортків:** Базар — 1·50, Біле — 3·80, Заболотівка — 23·80, Скородинці — 8, Чортків — 78, Ягольниця Стара — 20. **Разом зложено 1224·02 золотих.** За Виділ Товариства: **Володимир Децикевич** в. р. голова; **Д-р Іван Гижа** в. р. секретар. 744

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Конкурс.

Окружний Союз Кооператив у Перемишлі розписує отсим конкурс на торговельного Директора, що рівночасно буде і Управителем складу товарів Союзу.

Платня згідно зі службовими нормами залежна від літ дотеперішньої служби в рівнорядній інституції.

Кандидат має виказатися дотеперішньою практикою в іншій торговельній Установі доброю рекомендацією, знанням товару та книговодства. Після року зразкової служби стабілізація.

Кавція потрібна. Зголошуватися до кінця жовтня ц. р. на адресу: Д-р Загайкевич Володимир у Перемишлі вул. Косцюшки ч. 3. — Надзірна Рада. 675 3-3

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.